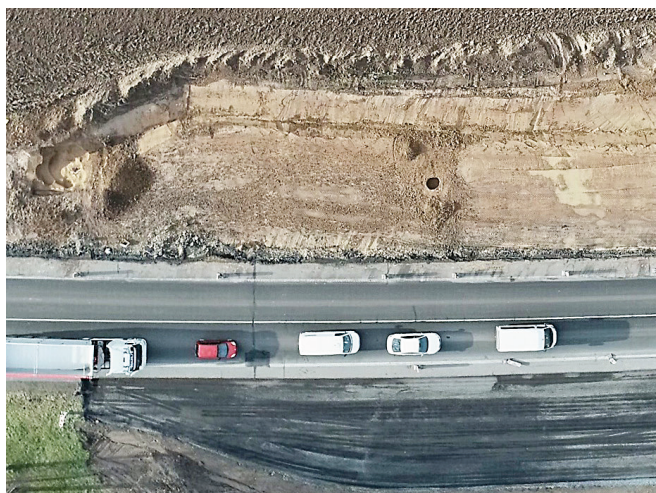

Obr. 8. Krnov. Letecký pohled na zkoumanou lokalitu. Foto J. Juchelka.

Fig. 8. Krnov. Aerial view of excavated area. Photo by J. Juchelka.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

In November 2024, a rescue archaeological excavation (Fig. 8) was conducted in connection with the construction of a police checkpoint in the area of Road 57 in Krnov (Opavské Předměstí cadastral area, Brtnál District). Based on the recovered pottery finds and chipped stone industry, three features can be broadly dated from the Late Neolithic to the Early Eneolithic (Funnel Beaker culture?).

Jiří Juchelka, Monika Kokešová, David Galia, Ondřej Klápa, Marek Pítoň

Kyjovice (okr. Znojmo)

„Sutny“.

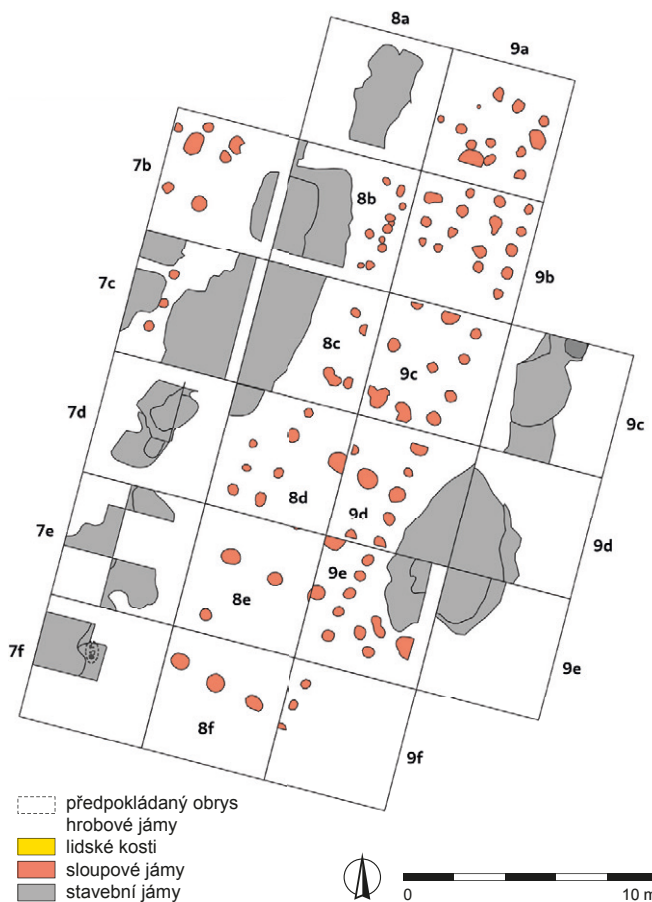
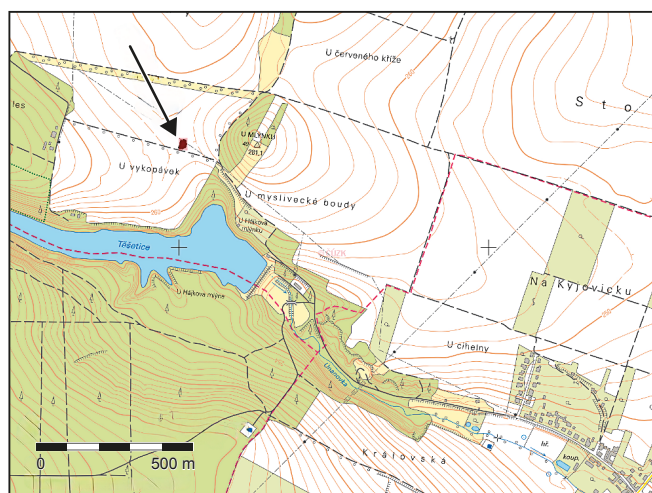
Neolit, kultura lineární keramiky, lengyelská kultura. Sídliště, izolovaný pohřeb. Skupina/síť sond. Badatelský výzkum. Uložení nálezu: Masarykova univerzita – Filozofická fakulta.

Lokalizace: WGS-84: 48.89893933N,16.13752335E

V letech 2023 a 2024 pokračoval systematický výzkum domu č. 33 kultury s lineární keramikou (dále jen LnK) na lokalitě Kyjovice v poloze „Sutny V“, jehož exkavace byla zahájena v roce 2019. Výzkum probíhal v sektoru X8 ve čtvrcích 7d, 7e, 7f, 8a, 8e, 8f, 9a, 9f, 10a (obr. 9) a navázal na širší výzkumný záměr zabývající se studiem socio-ekonomických strategií domácností v období kultury s lineární keramikou (Tóth et al. 2022; 2023).

Archeologickým výzkumem bylo zachyceno pokračování dlouhého domu o současné šířce 5,5 m a délce 26,5 m. Archeologický materiál pochází převážně ze stavebních jam lemujících dům po delší ose, v menší míře pak z prostoru vlastního domu. Nejčastějšími nálezy jsou fragmenty keramických nádob, maza-nice, štipaná, broušená a ostatní kamenná industrie, stejně jako zvířecí osteologický a antropologický materiál.

Na základě stylistické a typologické analýzy keramiky lze půdorys domu zařadit do mladšího stupně kultury s lineární keramikou (obr. 10; fáze II–III podle Čizmář 1998). Ojedinelé nálezy keramiky ve svrchních vrstvách lze přiřadit lengyelské kultuře. Osteologický materiál ze zásypu stavebních jam představuje

Obr. 9. Kyjovice. Aktuální stav výzkumu dlouhého domu kultury s lineární keramikou. Autor P. Tóth.

Fig. 9. Kyjovice. Current state of excavation of the Linear Pottery culture longhouse. Author P. Tóth.

odpad po konzumaci a bourání zvířat. Vyskytují se běžné druhy domácích zvířat (tur domácí, prase domácí, ovce/koza). Nálezy měkkýšů a koně divokého naznačují suché klima a travnatou step. V souboru se nachází také pozůstatky lišky obecné a psa.

V blízkosti jižní části domu, pod stavební jamou, byl objeven dětský pohřeb (H30). Obrys hrobové jámy se nepodařilo zachytit. Dítě leželo ve skrčené poloze na levém boku. Přestože nebylo vybaveno hrobovými přídávky, nálezový kontext a poloha těla naznačují jeho přiřazení ke kultuře s lineární keramikou. Kostí byly na povrchu částečně erodované. Z kostry se ve fragmentech

zachovala lebka, drobné fragmenty žeber a obratlů, fragmenty horních a dolních končetin. Věk byl na základě vývoje chrupu stanoven na 3–4 roky; určení pohlaví nebylo z důvodu nízkého věku jedince provedeno. Dítě trpělo zubním kazem na mléčné stoličce, hypoplázie zubní skloviny je důkazem stresového období mezi druhým a třetím rokem života. O vysoce abrazivní stravě již od útlého věku svědčí zubní abraze na mléčných zubech.

Vzhledem k tomu, že se výzkum tohoto dlouhého domu blíží ke konci, plánujeme komplexní analýzu keramického souboru, která bude zahrnovat výsledky typologické a stylistické analýzy s přihlédnutím k fragmentarizaci a post-depozičním procesům. U osteologického materiálu plánujeme provést radiokarbonové analýzy, zjištění stravy zvířat a environmentu na základě stabilních izotopů uhlíku a dusíku. Antropologický materiál bude podroben analýze archaické DNA, radiokarbonovému datování a budeme také zjišťovat složení stravy.

Výzkumné aktivity jsou realizovány s podporou grantového projektu Masarykovy univerzity „Archeologické terénní prospekce, exkavace a dokumentace V (MUNI/A/1481/2024)“, „Přípravení na budoucnost: porozumění dlouhodobé odolnosti lidské kultury (RES-HUM)“ a TKLit.

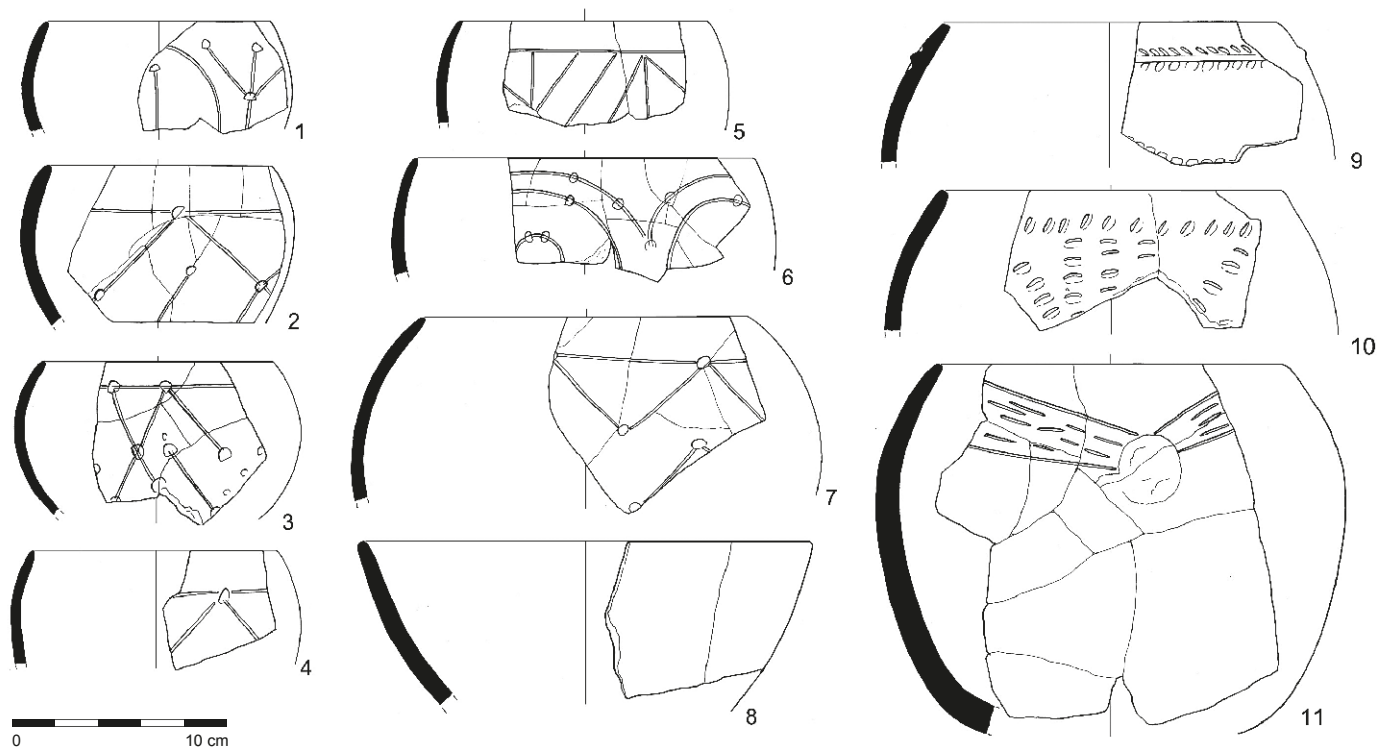
Literatura

- Čižmář, Z. 1998: Nástin relativní chronologie lineární keramiky na Moravě. (Poznámky k vývoji výzdobného stylu). *Acta Musei Moraviae, Scientiae Sociales* LXXXIII(1–2), 105–139.
- Tóth, P., Malíšková, J., Čerevková, A. 2022: Kyjovice (okr. Znojmo). *Přehled výzkumů* 63(1), 130–131.
- Tóth, P., Malíšková, J., Ševčík, F., Denis, S., Plchová, S. 2023: Kyjovice (okr. Znojmo). *Přehled výzkumů* 64(1), 184–185.

Summary

Between 2023 and 2024, systematic archaeological research continued at the Kyjovice ‘Sutny V’ site (Znojmo District), focusing on a longhouse of the Linear Pottery culture (LBK). The current fieldwork builds on the investigation of house No. 33 (Fig. 9), first explored in 2019 as part of a broader project examining the socio-economic strategies of Neolithic households. The uncovered house foundations measure 5.5×26.5 m and, based on the ceramic material (Fig. 10), can be dated to the late LBK (phases II–III). Most archaeological finds originate from construction pits alongside the house structure and include fragments of ceramic vessels, daub, chipped, polished and other stone tools, as well as osteological and anthropological material. Isolated finds from the Lengyel culture were identified in the upper layers. The osteological material largely represents kitchen waste, predominantly comprising remains of domesticated animals (cattle, pig, sheep/goat), supplemented by bones of fox and dog. The presence of molluscs and wild horse points to dry climatic conditions and a steppe-like environment. A particularly significant discovery was a child burial (H30) beneath a construction pit in the southern part of the house. Although no grave goods were found, the burial context and body position suggest an attribution to the LBK. The anthropological analysis determined the child to have been 3–4 years old at the time of death and identified dental caries, enamel hypoplasia, and pronounced tooth wear indicating the consumption of abrasive food.

Peter Tóth, Zdeněk Tvrdý, Miriam Nývltová Fišáková,
Johana Malíšková, Filip Ševčík, Solène Denis

Obr. 10. Kyjovice. Výběr keramického materiálu z domu č. 33. Kresba J. Malíšková.

Fig. 10. Kyjovice. Selection of ceramic material from house No. 33. Drawing by J. Malíšková.